

Ermita de Torroella

Santa Eulàlia de Riuprimer

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Mas Torroella

Coordenades:

Latitud: 41.90812
Longitud: 2.19586
UTM Est (X): 433307
UTM Nord (Y): 4639888

Classificació

Número de fitxa 08247 - 72
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Historicista
Segle XX
Any 1902
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPAC, 23992
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08247A007000040000WE
Autoria de la fitxa Pilar Camañes
Data de registre de la fitxa: ds., 30/05/2020 - 02:00

Descripció

L'actual edifici és el resultat de la reconstrucció efectuada per l'amo del mas, el Sr. Pere Villaret i Feliu, entre 1901 i 1902. L'any 1901 el propietari va fer excavar els trossos de mur precedents i va trobar els fonaments de l'antiga capella i una bona part de l'antic enrajolat, segons dades de Mn. Pere Coma; també va trobar la pica per a rentar-se les mans, que ara es conserva a la nova sagristia. De l'antic enrajolat se'n va deixar un tros per mostra entrant a la capella al seu costat esquerre. Diu el document de Mn. Coma, que la primera pedra de la nova capella es va posar l'11 de març de l'any 1902 i que es va acabar quatre mesos més tard. Aquesta capella és un petit edifici dels anomenats historicistes o fet amb ornamentació que copia formes dels arts gòtic i romànic, una d'elles corrents dins del modernisme. Presenta la seva façana principal orientada al nord-est. És de planta de nau única, sense absis i un campanar d'espadanya sobre la façana, fet de maó i de factura moderna. A la part esquerra hi té adossada una capella lateral. L'edifici està cobert a dues aigües. La façana té un portal d'arc de mig punt de pedra i al damunt unes finestres geminades amb el capitell decorat i el fust de pedra rogenc. La pedra superior de l'arc de la porta té inscrita la data de 1902. El material constructiu bàsic són pedres i lloses sense tallar, a les cantoneres es va utilitzar maó. La part de la façana és arrebossada i pintada. La capella lateral o sagristia és de totxo i arrebossada.

Observacions:

L'ermita de Sant Antoni Abat del mas Torroella es troba propera al mas, per accedir-hi, des de la carretera de Vic a Santa Eulàlia (BV4316) en el punt quilomètric 5,75 presenta un trencant a mà esquerra que versa direcció el mas la Roureda, seguint direcció sud i creuant el riu Mèder s'arriba a una intersecció de camins, es segueix pel que avança direcció sud-oest, ascendint el camí el mas Torroella indicat en cartells. Després de transcorre uns 300 metres a l'arriba al mas i a l'ermita.

Història

La capella està consagrada a Sant Antoni Abat, patró de traginers i de gent que tenia bestiar, així com d'antics hospitals, sobretot de camí ral o sortides de les ciutats, fou un sant molt venerat des de l'època medieval i el seu culte ha continuat i s'ha popularitzat en temps moderns, amb les cavalcades i tres tombs. Actualment hi ha més capelles dedicades a sant Antoni de Pàdua. A la capella hi figuren també Santa Llúcia i l'Àngel de la Guarda. En la visita pastoral de 1609 s'esmenta per primera vegada la capella de Sant Antoni abat, propera a la casa de Torroella, i el visitador mana que s'arregli el seu altar perquè s'hi pugui dir missa. Per tant, no demana que es faci un altar, sinó arreglar l'existent, per la qual cosa es pressuposa certa antiguitat. En la visita del bisbe Antoni Pasqual el 1687 es considera l'ermita com a particular, per trobar-se dins el barri del mas, per tant, cal demanar permís al bisbat per a poder-hi celebrar. Segons l'historiador Mn. Antoni Pladevall, la repetició del nom Antoni en hereus del mas o casal del segle XVII endavant, i no abans, fa pensar que no devia tenir gaire antiguitat quan s'esmenta per primer cop el 1609. És probable, com suggereix Mn. Pere Coma, que s'aixequés quan es va reformar el casal en el segle XVI. Els amos de Torroella guarden una història manuscrita de la capella, escrita els primers anys del segle XX per Mn. Pere Coma, un sacerdot amic de la família Villaret, aleshores propietària del mas. El document es titula "Datos históricos sobre la capilla de San Antonio Abad de Torruella". La primera notícia que ell va trobar va ser de l'any 1687, de la visita abans esmentada però que ell interpreta com si des d'aleshores s'hi deixés de celebrar, cosa que segons Mn. Pladevall no és certa, ja que la va visitar el bisbe Ramon de Marimon els anys 1726 i 1741 quan encara tenia culte. El més probable segons l'historiador és que fos víctima del saqueig dels francesos (1809) i de la deixadesa dels següents propietaris. El 1901 era propietari de Torroella el Sr. Pere Villaret i Feliu, el qual va decidir reconstruir-la. De l'antiga capella només en quedaven uns trossos de paret, tot i que el Sr. Villaret recordava haver vist allà unes parets formant arc i una petita pila o pica al seu costat. La capella actual, d'estil historicista, típic de principis del segle XX, la va beneir el rector de Santa Eulàlia el dia 8 d'agost de 1902 i la inauguració popular, amb la participació de molta gent i la celebració de dues misses, va tenir lloc el dia 10 d'agost, dia de Sant Llorenç. Esta en molt bon estat de

conservació.

Bibliografia

Fitxa de l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. N° d'inventari 23992

ALIBERCH. T. et al. (2005). Santa Eulàlia de Riuprimer : la terra i la gent al llarg de la seva història
direcció: Antoni Pladevall ; coordinació: Pere Casas, Vic.

